

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
L. 2,60 ANUAL
Abonamentele se 'ac
numa' pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
G. Rotică, Ion Dragu, I. C. Vissarion, Maria Al. Hina, V. Mestugean,
M. Săulescu, Gabriella Vuculescu, Bertolo, Albert, etc.

ANUNCIURI
Linia pe pagina 7 și 8
- BANI 20 -

Regina Elisabeta a Belgiei îngrijind pe bolnavi în spitalele de câmp

Războiul anecdotic

In tranșee.

Se schimbaseră o companie din tranșeele franceze și trebuia să vină alta în locul ei.

Aceasta din urmă, când ajunse la locul, pe unde trebuia să intre, deși osterită, avu un moment de gândire. N'ar fi voit să coboare.

Căpitanul întrebă pe cel dintâi soldat, care ședea pe gânduri și nu execută ordinul, de ce nu se coboară.

— Căpitan, trebuie să știți, că de aici au plecat ai oștri, dar imediat în urma lor, au venit germanii, cari pot să fie încă înlăuntru.

— De unde asta?

— Sunt numai mirosul greu, dar nu văd obiectul, care să răspundă, că duhoarea.

Într'adevăr, la capătul opus al tranșeei, erau soldați germani.

In tranșee.

„In tranșee auziam numai vuetul obuzelor cari cădeau ca ploaia zi și noapte.

Dar ne obișnuisem cu această stare și nu mai eram în cele din urmă prea îngrijorați.

Într-o seară, toți soldații erau culcați afară de bucătar, care amesteca merou în cazan, fasolea, ca să nu se lipască. Deodată un obuz văjă până lângă el. Bucătarul însă nu se sperie și continuă să vadă de fasole; exclamă însă cu satisfacție:

— Bravo, ne-au trimis piper, că tot n'aveam noi pentru fasole.

Generozitate.

La Douvres, lângă Anvers, un ofițer german arestase un lucrător belgian, — pe cel dintâi care-l ieșise înaintea.

Soția nefericitului lucrător alergă în fuga mare înaintea ofițerului și-l rugă să dea drumul sprijinitorului unei familii cu 8 copii.

— Cine o să ne mai aducă hrană, zise femeia!

— Ai 8 copii, înnebă ofițerul. Am și un leac, pe care ți-l recomand, ca să nu te mai jeluști. Așează pe cei 8 copii de-alungul zidului orașului.

Femeia rămase pe gânduri; ofițerul însă o bruscă și în cele din urmă se supuse.

Ofițerul dădu ordin soldatului, care-l îndobârzi să ia la ochi pe copii începând de la cel mai mic. Când ajunse la cel de-al 6-lea, porunci să se oprească.

— Hei, femeie, acum mai ai reii copii, și poți hrăni?

— Nu pot nici pe aceștia.

— La ochii, soldat.

Și când mai rămase unul, repetă întrebarea către femeie, care răspunse tot negativ. Fuse împușcat și cel din urmă. Femeia însă îndurerată se repezi la soldat, să-i ia arma din mână. Se încinse o luptă strașnică, pe care tot ofițerul generos o curmă. Seose sabia și impunse pe femeie.

La 12 ani, caporal.

Un copil, elev al liceului dela Săbatz, s'a luat după un regiment de infanterie. Regimentul a luat până acum parte la 7 lupte; copilul nu s'a lăsat, se ținea după tovarășii lui, făcând serviciile, pe care putea să le facă. În același regiment era și tată-său, care muri la lupta de la Kumanovo. Aci, prițul George al Serbiei remarcă istețimea copilului și fără să țină seamă de regulamentele militare, dădu ordin de zi ca copilul să fie făcut caporal.

Când află copilul, rămase cam mirat.

— Eu, caporal? Dar nu pot ținea arma în mână.

— Vei scri ordinele maiorului, caporale, îi răspunse prițul.

Publicație de actualitate

O librărie din Lipsca anunță, că în editura ei a apărut „cea mai nouă

și mai interesantă publicație”, *Belgia ilustrată*.

— Cineva ar întreba: Belgia ilustrată de vandalismele germane?

Cămila

Armatele franceze au adus odăta cu trupele de africani și cămile, care să transporte poverile.

Cămilele acestea s'au obișnuit cu toate asprimile războiului și ochii lor de obicei blânzi, de astă dată au devenit smeriți și plini de razele durerii.

Dar cea mai caracteristică însușire a cămilor de războiu e că s'au deprins să nu mai bea caantitatea enormă de apă, pe care o beau de obicei.

Soldații francezi își explică această virtuție a cămilor, cam astfel:

În actualul războiu, rușii s'au lăsat de băutura, nici nu mai cunosc gustul vutchiei. Era oare cu puțință, ca să nu se lase de băutura și cămila, care în definitiv bea mai puțin decât oricare rus abstinent?

Un fel de a iubi

Germanii aveau trecut, că dacă iubesc mai mult ori mai puțin oamezii, iubesc însă până la adorație cămile. Poetii lor au cântat cu accente lirice fidelitatea acestui animal, pictorii lor își făcuseră un titlu de glorie din a picta cumințenia canină; naturalistii și oamenii de știință germană studiară amănunțit și experimentaseră mult asupra psihicului căinec. Se stabilise, mă rog, o legătură trainică între german și cămilă.

Acum, în timpul războiului, germanii au omorât oameni, femei, copii, copii mici de tot, au distrus tot ce le-a ieșit în cale.

— Dar au cruțat cămila, veți zice.

— Da, dacă a cruțat înseamnă a mânca, atunci cămilei de germani au cruțat cămila belgieilor să nu moară de foame.

Pe vremuri, trăia un gen de sâbariți, care se hrăneau cu lucrurile cele mai murdare, din motive de gust, astăzi se iubesc mâncând obiectul iubit.

Din manualul spionului destrăbășit

„E un mijloc sigur și expeditiv de a obține știri din tabăra dușină. Aliegeți un burghez bogat, care are pământuri, nevastă și copii.

LA PADURAR ÎN CODRU

Un singur om pe lume, un pădurar sărman,
Iubirea mi-a știut-o și nu mi-a fost dușman.
Alese astă vară pe-un tainic drum străpăt
De rose prin pădurea de brazi ne-a împăt.
C'um zîmbet bun pe buze, îndată ne-a 'nteles
De ce fugim de lume la el în codrul des,
Și ne-a lăsat să trecem iubirea pe juris
Peste hotar, dincolo, la el în destrunziș.
Iar draga lui pădure ce-adese ne-a simțit
Holarele trecându-i, — norocul prișorit
În brate moi de ramuri ni l-a îmbrățișat
Cum și-ar primi o mamă copilul asteptat.

La pădurar, în codru, m'am aus cu dorul azi,
Să caut iubite arme pierdute printre brazi.
Aflai pădurea moartă și numai pașii mei
Se auziau cum calcă prin codru singurei.
În cale pădurarul prietini mi-a esit.
Și printre brazi pe moarte poteci n'a înșofit.
Și cum pășeam prin codru pe urme draji, încet,
Și adunam în suflet regret după regret,
Iubitul meu tovarăș, bătrânul pădurar,
Ni se părea 'n pădurea tăcută un grojar
Ce merge să-mi arate un tainic, scump mormânt
Pe care numai dansul îl știe pe pământ.
Ni se părea că mergem pe triste poteci
Să-mi spuie, unde doarme, ca ochii 'nchiși pe reci
Trecuta vară 'n tainic mormânt de ea ales
Sub ramurile triste, la el, în codrul des.

G. Rotică.

Nu și-au spus niciun cuvânt; s'au privit lung, abia ținându-și lacrimile. Atunci bolnavul din patul vecin privind pe noua venită îi spuse:

— Tocmai acum vii; dumneaei'a căutat din prima zi și uite-l mergo spre vindecare.

— Tu mi l'ai luat, tu mi l'ai îngrijit, rămăneți eu bine spuse femeia, adresându-se înlocuitoarei ei.

În cimitir

Lângă o cruce nouă, atârna o coroană pe a cărei panglică era scris: „Soțului meu, mort pentru țară”. Răzimată de cruce, o d-nă în mare doliu plângea, fără să simtă, când s'a apropiat o altă d-nă, tot în doliu, care începu să plângă cu hohote.

După ce s'au liniștit, a urmat un moment de privire curiosă și severă.

— Cine ești d-ta, doamnă, zice cea care era dela început la mormânt?

— De sigur, nu m'a cunoscut. N'ai de unde, dar țara... lamă iubit pe soțul d-tale și—și m'a iubit și ei.

Mămile celor două îndoliate s'au strâns cu sinceritate, plecându-se apoi din nou pe locul, unde doar crucea arăta un mormânt nou, căci mormântul, cine știe pe ce câmp răcea !!

Ordinul.

Intrun sat francez, după ce năvălise armata germană, mai rămăsese câteva familii.

O fetiță este întâlnită pe drum de un grup de soldați, cari acum se plimbau triumfător și într'o limbă germană, presărată cu câteva cuvinte franceze de jargon căutau să facă curte fetiței.

La început fata nu le-a dat atenție; când însă a văzut că limbuția soldătească devine amenințătoare, se întoarce repede și strigă răstit:

— La front!

Soldații parcă au intrat în pământ.

În tren.

Trenurile mergeau foarte încet. Îndignat de atâta încetinire un rezervist, care după ce fusese rănit, acum se ducea vindecat din nou, la front, exclamă:

— Trenul ăsta merge ca un miel.

Dar trenul își continua încetinirea. Ajuns la o gară, dau busna în vagoane turcoșii, cari încep sub formă de conversație, un șgomot infernal. Trenul era aproape să plece. Pe peron câțiva draconi păziau doi ofițeri germani. Rezervistii francezi, ca să scape de șgomotul turcoșilor se reped din vagon și încep să strige în fața ofițerilor prizonieri:

— Voi ați spus, că turcoșii nu sunt viteji? Voi?

Turcoșii aud, se indignază și sar asupra insultătorilor.

Trenul se pune în mișcare și vitejii turcoși au continuat să judece pe peron, pe ofițerii prizonieri.

Între 2 porunci.

Armata germană a năvălit în sfârșit în Liège. Soldații umblau din casă în casă, din magazin în magazin și scooteau, ca să găsească mai ales de-ale mâncării.

Într'o droguerie, câțiva soldați au dat peste câteva sticle de lichoururi și le-au băut. Dar cum pofta vine bând, s'au repezit și asupra altor sticle „mari, cum erau cele de lichour”. Și deși fără gust, dar le au băut, năzuința lor era să nu mai lase nimic. Și au băut mare.

Ce se întâmplase însă? În sticlele din urmă, era un purgativ energetic.

Afară, trompeta suna. Hăuau purgativul poruncia. Soldații erau într'o dilemă amenințătoare. Cum însă, ordinul Kaiserului e mai sever ca ordinul purgativului, dilema s'a rezolvat. S'au desbrăcat și au pornit pe stradă așa, ca să asculte de ambele ordine.

Aeroplan franceze, ori germane?

Doi cetățeni din imperiul Kaiserului, ședea pe o bancă, își netezeau păntecile și erau dernici de filosofie, ca doi „herr doctor”.

— După ce cunoști, dacă un aeroplan care zboară, e francez, ori german, zise unul.

— Mă uit puțin la el, zise celalt, și apoi închid ochii, pe care-i deschid după două minute. Și atunci știu dacă aeroplanul e de-al nostru, sau...

— Ei, cum, întrebă celalt neamurit?

Dar „herr doktor“ n'avu timp să mai dea răspunsul său savant, căci un al treilea doktor, care ascultase filosofica convorbire, strigă indignat:

— În tranșee, lighioane trândave.

Doctorii se repezără speriați și o luară la fugă.

*

Cerșetorul.

Abia se târâste; e și bătrân și olog. Stă toată ziua la un colț de stradă și așteaptă mila trecătorilor duiosi.

Dar acum, de când cu războiul e ceva mai pretențios, cere și ziare. Într'un ziar citește:

Tigări pentru soldați.

— Asta poate s'o facă și el. De acum tot ce mila trecătorilor îi va aduce, va fi destinat țigărilor pentru soldați.

La sfârșitul săptămânii răuși să cumpere câteva pachete de țigări, cu care șontăc-șontăc, ajunsese la prelectură, unde nu voi să vorbească decât cu prefectul.

— Pentru ai noștri, îngână bătrânul.

Prefectul... Putea să zică ceva?

*

Wolffbureau pretulindeni.

Într'un oraș din Franța au sosit din Germania câțiva spanioli, cari se îndreptau spre țara lor.

Prima grijă le-a fost să vadă gazetele italienești și franțuzești. După ce le-au citit, s'adresară foarte mirați unui localnic:

— Mă rog italianii și francezii și-au pierdut mințile, nu știu ce spun. Noi venim de la Berlin, unde toată lumea știe, că Parisul e ocupat de armata Kaizerului, că Franța a depus armele... că nu are lumea ce mânca.

Localnicul mai avea ceva de răspuns?

*

Trufia aristocratului.

La Furnes, un orașel din Franța, recunoscute ca oraș liniștit, sunt aduși 200 de prizonieri germani. Înălțarea lor e posacă, figurile chinute, e o impresie de decrepitudine.

Prizonierii sunt aduși la cazarma orașului și se dote orșin, ca să fie așezați omeneste în paturi și lăsați să se odihnească.

Un subofițer dintre prizonieri însă se îndreptă țanțoș către ofițerul francez și-i cere ca el să fie deosebit de soldați, fiindcă este subofițer.

Ofițerul aprecie dreptatea cererii și-i trimise la carceră.

*

Surpriză.

Bărbatul plecase în războiu; femeia în poziție interesantă rămasese acasă, îngrijorată, și fără alt sprijin decât în nădejdea, că el se va întoarce sănătos.

De pe câmpul de luptă nu venia femeii însă nici o știre și sărmama își pierduse cu desăvârșire răbdarea.

A umblat ea peste tot de unde ar fi putut să aibă o informațiune, dar totul i-a fost zadarnic.

În sfârșit născu doi copii și soțul nu-i scria nimic. La gândul că ar fi putut să fie mort, avea accese de înfrigurare.

Se hotărâ în cele din urmă să scrie la cartierul general, indicând regimentul soțului său, pe care-l înștiința de „surpriza“ familiară.

După multe zile scrisoarea îl găsi într'un spital, unde i se amputase un braț și un picior.

Citi scrisoarea odată și nu înțelese, reciti și iar reciti și se uita cu jale la corpul lui schilodit:

— Cu o mână și cu un picior numai! Ba nu, se adresă infirmierii, de acum va avea 5 mâini și 5 picioare.

În ziua aceea sub emoția surprizei, a putut să-și mișce corpul.

Dejurul convelescenților francezi pe puntea vasului „Gascogne“.

RESEMNARE

de IOAN DRAGU

...Mi-era de mult timp prietenă; nu una din acele prietene pe cari le preferai a căror poveste adăncă îmi place s'o istorisească. Am cunoscut-o tânără, plină de o sete fricoasă și pasionată de viață. Clipa de față, ori cât ar fi ea de violentă, nu-i mulțumea niciodată lăcomia. Vesnic în afara prezentului, se repezea înspre viitor cu o sfortare nerăbdătoare. Vorbirea ei nu era de cât un plan perpetuu.

De atunci, și-a trăit o bună parte din viață... Acum câteva zile o priveam fără să mă observ. Gânditoare, nemiscată, cu fruntea rezimată de geam, privea peisajul scripitor pe care îl făcea marmura terasei și apălacului. Umerii i se îndoiu puțin în atitudinea aceea în care se îmbrățișează resemnarea cu ohoseala. Sta așa de mult timp nemiscată și tăcută până când, apropiindu-mă de ea, îi atinses brațul și-i zisei:

— „La ce te gândești? Ce plan nou îți faci?“

Se întoarse și, cu un glas ușor de tot, răspunse:

— „Aștept vremea mesei“; apoi adăogă și mai făcui încă: „Nu mai fac planuri“.

Odinioară ochii femeii aceștia erau de o violență ciudată; aveau avântul grăbit al gândurilor ei ambițioase: ai fi zis că-i precedau de departe fața. Ascultând răspunsul dat întrebării mele, observai deodată că privirea-i amorțise. Ochii prietenei mele nu o mai precedau, dimpotrivă, — păreau că rămân la urma ei. Învățată, lovită, rănită, reanunțase la planuri; se mărginea să aștepte clipa mesei și poate și clipa aceea fără femeia de care era sigură și care o făcea să mai aibă răbdare. În dimineața aceea, am înțeles pentru întâia oară, că prietena mea îmbătrânise.

Voiți să-i respect gândurile, dar, ea și cum ar fi ghicit ce se petrecea în sufletul meu, îmi lua mâna, surzând dureros, și-mi făcu semn să mă așez lângă ea. Apoi, cu ochii pierduți în jocul cătorva nouriș cari treceau prin fața pătratului albastru din fundul odăii, cu glasul voalat, depărtat, ea și cum ar fi vorbit în ea agonia resemnării, începui:

— Tu ești încă tânăr și nu te-ai retras din mijlocul luptelor și al speranțelor. Poate că ești chiar una din frile acelea fericite cari păstrează până la sfârșit puterea plăcerii. Dar ori cât te-ai crede stăpânul unei părți din soarta ta, nu poți tăgădui că e o nehotârâre aceea de a căuta mij-

loacele prin care să desprinzi stelele de pe cer. Uite, pentru că un trăit din chimere prea frumoase și prea ambițioase, de aceea am ajuns ce sunt acum. Nemulțumită de a-mi pregăti o soartă posibilă, am călecat hotarul ținutului interzis. Am făcut planuri de fericire: sărman suflet! și planuri de devotament... suflet nebun!

„O! nu trebuie să faci nici odată planuri de fericire! Nu trebuie să pregătim nimic inimii noastre, nici locuri de odihnă, nici unghere de bucurie! Să n'adunăm noi irșine materialul cu care ne vom clădi deziluzia. Să nu stabilim forma fericirii noastre sentimentale, nici să pregătim serbarea la care nu va veni nimeni! Să lăsăm să lucreze întâmplarea!“

„Și apoi, vezi tu, eu am făcut tocmai ceiaze trebuia să evit: planuri pentru binele altora. Nu poți decât să deplângi un suflet nebun ca al meu, care a voit să-și răsardească puterea și focul deasupra altor vieți, să susțină slabiciuni, să ridice conștiințe, să mângâie, să ajute, am plănuit — vai, și cum am plănuit!... — să fac bucurie din durere, să schimb, prin iubire și prin îngrijiri, visele sfășiate în vieți mai dulci și să clădesc din fum minuri prăbușinde...“

Fiecare din planurile astea, ni s'au sfârșit în rău. Cel pe care am voit să-i înalț au căzut și mai jos, și în căderea lor mi-ai smuls fășii din substanța mea; cel pe care am voit să-i mângâi m'au desnădăduit; și toți m'au învinuit pe mine!... Aveai dreptate: Nu poți să crezi din nou scarta celorlalți, nici măcar pe a ta. Și dacă ai vrea să încerci asta nu-ți mai trebuie planuri, ci visuri... visuri zădărnice, visuri triste...“

Tăcu, încându-și cel din urmă cuvânt într'un suspin. Am voit să fac un gest de încurajare, dar intonația dureroasă a frazei din urmă îmi scormonea mintea ca unui vinevat care îi e teamă să nu fie acuzat atunci când se crede sigur: „visuri zădărnice, visuri triste“.

Și în clipa aceea am înțeles pentru a doua oară că fiindcă și-a clădit prea multe din visurile astea zădărnice bătrâna mea prietenă, nemiscată și tăcută în fața peisajului de marmură și apă, au mai face planuri, nici măcar ușuratece. Și tot de aceea cu ochii amorții și inima învinsă, se mărginește să aștepte vremea mesei — cu răbdare, căci nu-i mai e foame.

* * *

AMINTIRI

Pentru S. C. Bănică

Iubire, sfânta mea iubire!...

Ca dintr'un vis mi-aduc aminte
Și-atât de blând și de firesc
Mi se desfășură în năinte:
O vâd, o simt, o retrădesc!

Mă poartă gânduri rătăcire,
Prin locuri unde-am îngropat,
Comoara mea de fericire
Și tot trecutul meu curat...

O! Ce vremelnic mi se stinse
Al fericirii mele far,
Și cât de timpuriu mă 'neinse
Al suferințelor calvar!...

Abia-s copil pe calea vieții
Ș-atât de multe-am suferit!
Sunt slab, din pragul tinereții
Ș-am înc-o viață de trăit!...

Ca dintr'un vis mi-aduc aminte:
„Am cunoscut-o la un bal,
„Era frumoasă și cuminte,
„Era sublimu-mi Ideal!“

„Era o dulce contopire,
„Din tot ce e curat și sfânt!
Ne-am cunoscut dintr'o privire,
„Ne-am înțeles dintr'un cuvânt!“

Nu poate mintea-mi să conceapă
Povestea întregi fericiri,
Nu cred iubirea-ne să neapă,
In mîi și mîi de povestiri!...

A fost, cum poate nici-odată,
Cum nu s'a spus prin scris sau grai:
Iubire sfântă și curată,
Tesută 'n nopțile de Mai.

A fost... De-atunci, prin lumca mare,
Tot rătăcind înstrăinat,
Ne-am întâlni din întâmplare
Cu dor și dragoste de frați!

Stelian Vaslescu

Strigoii!

Vătaful Stoican ne povestea adesea ori o pățanie a lui de când era de vreo 18 ani și povestea în graiul lui, cu intonația și pronunțarea țigănească, de zoi ne prăpădeam de râs. De altfel, el povestea serios și credea și acum în cele ce i se păruseră atunci. Cu o mână pe foi, ori pe ciocan, el lucra și ne povestea, oprindu-se numai când povestea era mai frumoasă. Noi, care credeam și noi în strigoii, ne îngroziam tot ca el, și râdeam numai când vorbele lui și gândurile lui erau prea hazlii. Copiii, oamenii în vârstă, toți stau și-l ascultau. Povestile lui erau frumoase, mai mult prin felul lui de pronunțare, decât prin descrițiunile făcute. Eu mă voi căzoi să povestesc ca el, cu condiție ca să fiu citit așa cum am scris, adică așa cum pronunța el. Păziți acum, căncep!

„Ham avut și eu o spaima în flacăra mea, da ce spaimă? Să te sburlești și să te răsbulești!... Nu că mi-a răsărit vreun lup înainte; nu că s'a aprins bordeul pe mine, nu halt ceva; ci numai așa, că era să ne manânce strigoii, și pe mine și pe frate-meu Craciun.“

„Se vedeți.
„Se holnaise bietu tetea, și zacea-zacea de ne spăriasem și noi de bola lui. Umblase ha mamă cu toate leacurile și cu toate buruienile și de leac nu-i mai dădese. Ii dădese apă descântată de la nouă hotare; îi făcuse și de hapucat și de dat, și de pocială și de zapacială, și dai rai și dai huni, și chip de sculare hiei! zacea scândură în fundul bordeului!...“

„Cât erau ziuilele de mari și nopțile de lungi, îi auziai: „ha, ha ha“ de nu ne lasa nici să ne hodnim. Câte odata striga:

— Moor, moo, mor!

Și de murit nu mai muria de loc!
„Ha mamă, se luase de gânduri:
ce liac îi didea, nu se brodia.
„Hântr'o seară ne zise:
„— Aba mo Stoicane, ia duceți-vă
voi la taica parințelu, se vie cu car-
tea cu sfințeniile și să-l prohodească
cu grijania, că poate-poate s'o 'ndu-
ra Dumnezeu și l'o lua dracu! —
Iac'asa! ce era se-i mai zică? Se
spăriase și ea cu el, că nici nu se
scuța, nici nu muria.
„— Păi bine fa mamă, hăcușica
noaptea vrei tu? I-am zis eu.
„— Hăcușica na, ce se mai hăstep-
târ?!. Poate scapăm de el.
„Ce era să mai facem?
„— Haida mo — zic lu frate-meu —
haida și la taica parințelu. Și-am
plecat.

„Afară, era un hântuneric, de nu
se vedea aici, nici până colea. Batea
apoi și un vânt, de urlau copacii, de
parcă mugeau numai bieli! Și mă
fulgera și câte odată: lic-lic-lic, de
ne luă ochii de tot: ne lasă ca orbi.
„Dibujind cu ciomagăle, nemeream
tot pe lângă garduri și haida-haida,
mai mult în uibu locului, și după
cum ne aratau licariturile, ham a-
juns și la poarta popei.

„Incepurăm se strigăm:
„— Taica parințele heeei!.. Taica
parințele heeei!
„Dar vântu urla; copacii racneau
nu halt ceva, și nu s'auzea aici!
„— Taica parințele heeei!.. N'auzi
tu moo?!?

„Hauzi un câine și sari la noi.
„Jigodia haia hântărăta pe toți.
„— O hi, giucăloro, o hi giucăloro
— Incepurăm noi — da giucăli dra-
cului ne ocoliră pe toate părțile și
se repezeau și latrau, de parca in-
traseră peste ei o haia de lupi. Auzi
sluga parințelului.

„— Cine sunt haia moi? întrebă el.
„— Iaca noi! răspuserăm noi.
„— Care voi?
„— Iaca noi!
„— Ni pe ei! strigă sluga: n'e-
telesese gura. Noi, dam cu cioma-
găle în toate părțile, ne pusem cu
spatele la gard și ne haparam cât
puteam.

„— Ce vreți moi?
„— Iaca na spune lu taica parin-
țelu, să ia cartea cu sfințeniile și se
meargă la noi și prohodească cu gri-
jania pe tetea!

„Da el, pesemne n'auzea de hâr-
măiala câinilor, că strigă la noi:
„— Ce spuneți moi?
„Strigarăm și noi.

„— Iaca moi!.. Sa meargă taica
parințelu, moi, cu cartea cu sfințe-
niile, se prohodească pe tetea, că
more de grijanie, moi!..

„— Așa?! Bine! — și intră la popa.
„Câinii se hasvârleau pe noi se ne
manănce, nu altceva. Iși parințelul
din casă. Dete gură la câini, îi mai
jordăi c'o vrascolită și veni lângă
noi:

„— Tu ești Stoicane?
„— Ieu, taica parințele.
„— E bolnav tat-tău?

„— Bolnav parinte, bolnav... și
am venit se-ți sarut mânișorele, se
mergi la el cu cartea cu sfințeniile,
se-l prohodești, se-l grijești, ca pote
pote se halege la un fel.

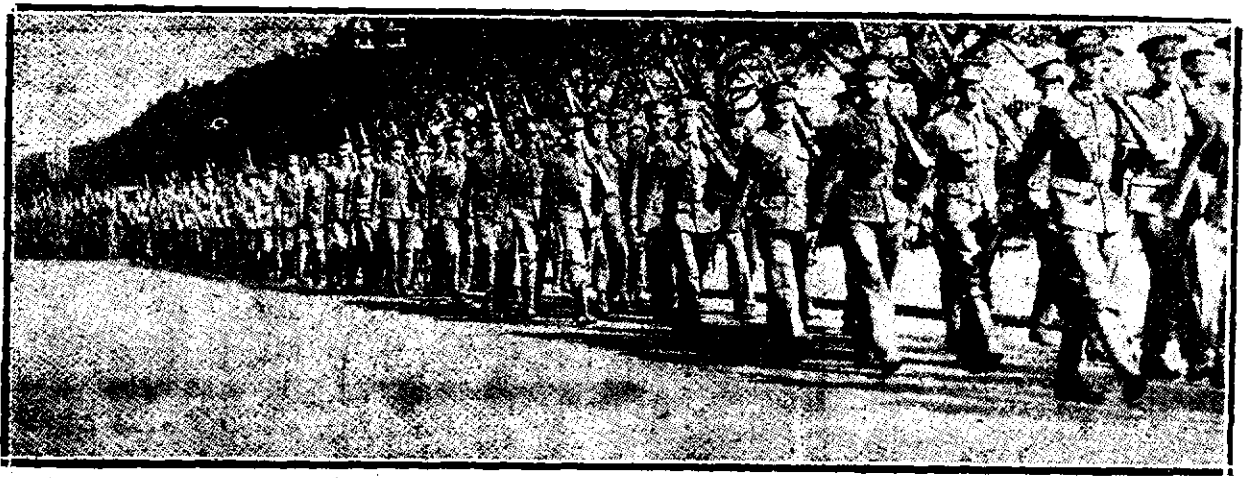
„— E bolnav rău, mă?
„— Ie bolnav parințele rău... Zace
scândură... Mama ne-a tremes!

„Se gândi popa și apoi ne spuse:
„— Bine moi, o se merg, dar is-
pașania de grijanie e la sfânta bise-
ricuță... Dar haida să mergem a-
colo și s'o luăm.

„Se 'ntoarse popa în casă, și luă
hantiriu și potcapu și eși la noi.
Până se vie el, frate-meu îmi zise:
„— Haba mo, nene, n'or fi strigoi
la sfânta bisericuță?

„— Dracu știe mo... îi răspunsei
eu, da e popa cu noi?

„Frate-meu se potoli. Plecarăm a-
cusi: Popa nainte, noi după el. Vântu
hatea acum și mai grozav. Săl-
cămii, când licăreau fulgerile, se ve-
deau că se îndoaie; că frunzele și
crăcile le sburau departe, și cerul tot
urla de tunete: buu-buu și lic-lic, a-
proape intrăna. Casa popei era peste

Noua armată a lordului Kitchner, compusă numai din voluntari

SONET

*S'au scuturat ostanii în grădină
Și ramurile vântul le îndoaie...
Pe strada strimă cad stropi de ploaie.
Și eu mă simt mai tristă, năă străină.*

*Afară-i firea toată 'n agonie
Și toate năzuințele-mă sunt moarte
Se las în voia vremii, să te poarte
Ca irunze rătăcite 'ntr'o pustie...*

*Și 'n timp ce 'n juru-mă sufletul vieții piere,
În noapte licărește o lumină:
Se 'naltă 'n suflet, dulcea mângâiere.*

*De duioșie inima mi-e plină.
Din umbră, o privire, în tăcere,
Mă chiamă zâmbitoare și senină...*

Maria Al. Hina

drum de bisericuță, o despărțea dor
drumul și poiana. Când trecurăm
drumul și intrarăm pe poiană, ha-
pucai eu pe popa de pulăpnă și fra-
timeu pe mine. Ajunserăm la curtea
de zid a bisericei. Aci salcămii și mai
haturisii: urlau și mai tare și scâr-
țaiu. În turnul bisericeii suna toaca
binisor. Se juca vr'un strigoi cu ci-
canele pe ia. Popa descuie porta zi-
dului și intrarăm năuntru în curte.
De licurei, stâlpii de la capetele mor-
ților se vedeau albi și cu brațele în-
tuse. Eu luai seama, se vedem, să
nu care cumva vreun strigoi să vie
pe la spatele nostru și hăt, să ne a-
puce de gât! Frate-meu se uita în
dreapta, eu mă uitam în stânga.
Luai eu seama, că un stâlp, înfipt
lângă un liliac înflorit, se hătăna
și'ncoți și'ncolo. Frate-meu îmi srân-
se mâna și îmi arătă spre dreapta.
Când făcea lic-lic, vedeam bine, că
stâlpul se mișca; iar când rămânea
hântuneric, pe vârful liliacului se
ridica o namilă neagră, naltă cât
cerul și aplecată peste noi! tot na-
mila haia, mișca ciocanele toci, că
auziam printre vulturile vântului și
toc-toc, toc-toc!

„Ajunserăm la biserică și ne sui-
răm pe scări în amvon. Popa descuie
ușa. Noi eram lângă el.

„— Nu vă fie frică tată, ne spuse
el, că nu e nimic.

„— Păi toaca? zise frate-meu.
„— O bate vântu!

„Popa mințea, ca să ne dea nouă
coraj. Intrarăm în biserică.

„— Taica parinte, ușa... încui-o!
zisei eu, Popa răsă și 'nceuie ușa. În
biserică hântuneric și doar ferestrele
se luminau și brațe slabe, nu-
mai osele, amelitau pe la geamuri.
Aprinse popa o lumânare.

„— Închinați-vă taică, ne spune
popa.

„Carevasăzică, și el văzuse stri-
goiul, și d'ăia ne punea să ne închi-
năm, că doar-doar io fi frică de
cruce.

„— Taică parințele — zise frate-
meu — pe ferestre poate intra?

„— Cine? întrebă popa.

„— Strigoii d'afară.

„— Ași, nu tată, nu intră ei în
biserică, dar închinați-vă de vă e
frică! N'a, stați cu lumânarea în
mână, că eu maduc la haltar, se iau
ispășania de grijanie d'acolo.

„Luai eu lumânarea în mână.
Frate-meu tremura lângă mine și se
uita la geamuri. Toaca toca mereu.
Vântul urla și cerul bubuia. Popa
peri în haltar. Auzii pe la urechi-mi:
sbâr! Tresării, și mă uitai repede.
Frate-meu sări nițel în sus. Incepură
dinții să se ciocănească în gură! Ni-
ște sgârciuri mi se puneau prin vi-
nele picerelor!

„— Iacă na! — gândii eu — dracu
m'a pus să mai viu și aici noaptea
pe vijalie, când e toiu strigoilor!..

„— Taica parințele, unde ești? zi-
se frate-meu.

„— Aici taică, aici... Nu intrați,
că e păcat!

„Păi sbârâie!.. spuse el.

„— Iaca na, tot a sbârâit ceva, ca
auzit și el, zisei eu. Frate-meu se
lipi lângă mine. Când odată: sbâr!
ni-e stinse lumânarea în mână! O-
dată am început să răcnim amăn-
doi!

„— Hau!.. sai parințele! Ne-am
repezit la haltar, dar nu știu ce am
isbit, că odată l'am auzit: tronc, ho-
doronc!..

„— Au! am racnit iar. Ne-am per-
dut hăla de ala și auziam dor: tronc
hodoronc prin biserică.

„Auzirăm pe popa:

„— Stați tată! tăceți tată! că nu
e nimic.

„— Heu! Heoleu!.. Sai că ne ma-
nănce!..

„Și când ne izbeam hăla de-ala,
ziceam că de el ne-am izbit, de stri-
goi, și o rupeam de fuga iar racnind,
și auziam tronc! resturnam fesnicele,
mesale sfinte de p'acolo, toate halea!

„Incepu popa să citească, și citeas-
te și citeaste, să fugă strigoii!.. A-
prinse un hăt de chibrit. Noi cum îl
zărirăm, drept la el, și ne pomenirăm

jos câte trei, strigoii ne dideseră
brânci! Lumina ne-o stinse iar!

„— Haaa! taicaaa!.. Haaa! tai-
caa... zicea frate-meu.

„Popa citeaste, citeaste, și stați ta-
tă, stați tată, că m'ati străns de gât!
Abia s'a sculat și noi, vărăți între pi-
cieriile popei, rupserăm și hanti-
riul să ne învelim cu el. Iia aprins
popa alt hăt și a făcut iar lumina.

„— Uite tată, nu e nimic, nu e ni-
mic... și citea: „Tot dufu nefurat,
toate spirturile rele, îșiți, fugiți, că vă
blestem!.. Tăceți tată!.. Stați ta-
tă!..

„Plecă cu noi spre ușă... dar, noi,
moi... se ma tune Dumnezeu de
năm!.. Cu haripa iar... sbur! și
stinse lumânarea în mâna și a popi!

„— Haaa!.. Haaa!.. făcu frate-
meu.

„— Tot dufu nefurat, tot spirtu
rău, blestemu-te pe tine, Domcul,
diavole!.. incepuse popa... E liliac,
taică!.. E liliac!.. Venit din clo-
potniță!.. Eu, racneam, frate-meu
racnea... Ne luase dracu de tot!..

„Citeaste popa, citeaste și a aprins
iar un chibrit... și l-a pus pe lumâ-
nare!..

„— Tot dufu nefurat; tot spirtu
rău, fugi, în numele Tatălui și al
fiului și al sfântului!..

„Ișirăm din biserică cu popa de
gât. Afară: puff!.. și ne stinse lu-
mânarea iar!

„— Heeeu!.. Heu!..

Cerul: buuu... uuu!.. Ne rostogo-
lirăm cu popa pe scări, cum se ro-
stogolește o dură!..

„— Strigoii... haaa!.. striga fra-
te-meu.

„Odată: lic-trose!.. Vrac și noi iar
jos... Numai h'auzirăm, numai va-
zurăm nimic!.. Frate-meu fugise și
căzuse pe pragul porții și romasese
acolo. Eu, n'am mai știut până la
poartă!.. Acolo popa, tot citind me-
reu, dete de frate-meu și-l luă țărăș...
O copită de fân se aprinsese în curtea
boerească. Acum lumina ei ne făcu
să vedem. O ploaie începu să cază,
de credeam că vrea să scufunde pământul.
Pomii urlau toți. Prin lumina
de la claia ce ardea, se vedea ploaia,
ca niște sfiori de tort, multe și de-
se ca peria, se atârnavă din cer pân-
ă în pământ și cari cădeau reci pe-
ste noi și peste toate.

„— L'a trăsniț tată, l'a trăsniț! —
ne spunea popa — să nu mai aveți
frică!.. Frate-meu, de apa rece, în-
vie cu ochii beliți, cu gura cascătă,
ca sculat atunci după somn!

„— Să fii hal dracului tetea, și a-
cusi și mort!.. zisei eu.

„— Taci idole! zise popa, că sunt
cu sfințele la mine!..

„Da eu:

„— Cu sfințele tele, iaca, dacă nu
trasnea sfântulețu Ilie pe strigoi tot
ne mânca pe noi!..

„— Păi l'am gonit prostilor, l'am
gonit și acolo l'a aprins săgeata sfân-
tului!.. Acusi n'aveți frică!..

„Ne-am potolit!.. Frate-meu sta
cu gura tot căscătă și cu dinții albi
în ea. Lumina începuse să strige: foc!
foc!.. A început oamenii să iasă din
case și să alerge să stingă focul. A-
cum nu ne-a mai fost urât. S'auziau
strigăte și glasuri pe de rând. Noi,

ne-am dus cu popa înainte la bordei.

„Acolo:

„— Uite teteo, luată-ar dracii! Iaca parințelu, grijaște-te, că era să ne mănânce și strigoii!...

„Tetea nu mai știa nimic. Balanța capul, când într-o parte, când în alta. Incepu popa să-i citească și apoi să-l întrebe:

„— Tu mi-ai furat caii? tu furai găinile în sat?... da' el, tăcea.

„— Lasă parințele — i-am spus eu — că el le luoa și cu noi... grijește-l acum, să-l ia dracii mai curând!

„Popa a început să răză, l'a citit și l'a dat pe gât ispășania. Apoi a plecat spunându-ne nouă, că: ce-am cătat la biserică, dacă ne era frică?... Și hasta a fost! Despre ziua a murit. Ploaia a stătut și dimineața, tetea mort, soare pe cer, clăia arsă și strigoii îl fărâmaseră sfântulețu Die!... Iaca-așa!

I. C. Vissarion

ROMANȚA NEPĂSĂREI

... Tăceți!... Sunt flori uscate
Și candela s'a stins,
Pe-altaru 'ndrăgostirei
Un gulgiu stă întins...
Ce suflet, fără parte
Pieri infrânt, stingher?
... Tăceți!... Iubirei moarte
Povețe nu se cer...

Tăceți... tăceți!... In cale,
Te-am întâlnit aseară
Tu, care-ai frânt un suflet
Și l'ar făcut să moară
... Am stat ca sloi de ghiță
Și n'am mai priceput
Se poate să sfârșească
Ce nici nu s'a început?...

Și totuș, moare-un suflet
Pe-altaru 'ndrăgostirei
Sunt florile uscate
Și-ascuții doar plânsul firei.
In candela sfârșită
Vezi gestu 'nstrăinării
... Ce straniu, cântă vântul
Romanta nepăsării!...

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu

EX-LIBRIS

Vorbe... vorbe... vorbe... Victor Eftimiu. — D. Eftimiu, în prefața de câteva rânduri a acestui cărți, ne înștiințează că toate eugetările din acest volum vor indigna pe babe, poporanisti, șefii de familie, pompieri.

Subsemnatul face parte din una din aceste categorii, nu e pompier, nici babă, nici poporanist cel puțin, e însă șef de familie.

Nu știu dacă babele și pompierii se vor indigna, dar șeful de familie, nu numai că nu s'a indignat, dar a găsit, că d. Eftimiu a spus cu mult talent câteva adevăruri crude.

De pildă, nici La Rochefoucauld nu ar fi spus mai bine că „Lupa a fost inventată pentru calitățile noastre și defectele prietenilor”, sau „O prefață bună scuză o carte proastă”, sau, „Cel mai mare arivist e mai-muța, a ajuns om”.

Ceiace mă împacă și mai mult cu opera d-lui Eftimiu e faptul că recunoaște un adevăr, pe care nu vrea să-l spună nici un scriitor, anume că „scriitorii falsifică umanitatea”. Un pas mai departe și ar fi putut să adauge „după cum artiștii falsifică natura”.

E amuzant volumul întreg și deși sunt numai eugetări fragmentare, vezi că le leagă aceiași ideile.

Actor... fonograf cu veleități.

Actriță... mimoză exagerată. etc.

E în sfârșit o carte ce poate fi citită cu plăcere și e destul să spunem atât.

SENEGALEZI LA BORDEAUX

Literatura franceză

DIN FURIA CALULUI

de P. MARGUERITE.

Abatele Moz, un preot bătrân cu părul alb ca neaua, și elevul său Guy d'Ancourt, un tânăr oacheș și mlădios, coborau cu pași destul de iuți, drumul înclinat al dealului la Solle, de unde privirea lor se pierdea în întinderea imensă a câmpului de cursă, până de partea cealaltă a înălțimeii, unde stâncile prăpăstioase cătau să întrecă cerul.

Deodată, un galop furios și un zgomot de roți, cari acopereau strigătele ascuțite și scurte ale unei femei, îi infricosă sufletele.

O trăsurică joasă, pe care o gema nebunește calul, se zări eșind din pădure și îndreptându-se fulgerător spre lac.

Abatele Moz, fără să stea la gânduri, cu un avânt generos, se repezi riscând să fie strivit, și apucă calul de hățuri. Și-așa strâns ținând animalul, cu sutana târând în praf, el dispăru la o cotitură a drumului.

În timpul acesta, Guy d'Ancourt, uimit în prima clipă de iuțeala cu cari se petrecuseră evenimentele, se reculese și începu să fugă din toate puterile, ca un nebul, după trăsura, strigând:

— Domnule abate! domnule abate!

El îl regăsi la cincizeci de metrii. Plin de praf, cu capul gol, abatele, roșu la față, ținea încă de hățuri calul, care se oprise, cu coama înspumată, acoperit de apă, cu nările dilatate peste măsură.

Guy era așa de mișcat că nu găsi să zică altceva decât:

— Domnule abate, dar pălăria?

Pe urmă, fiindcă de fapt era un băiat cinsit, lacrimi îi veniră în ochi și, palid de tot, murmură:

— Oh! domnule abate, ai făcut un mare act de curaj! Mi-era așa teamă pentru d-ta!

Abatele surâse.

— Micul meu prieten! nu trebuie să ai decât încredere în Dumnezeu, și braț puternic.

Acum, voi întoarce acest cal, și după aceea, vom merge să căutăm pălăria și persoanele răsturnate, nu departe de noi.

Trăsurica era sfărâmată mai ales în față, de sigur, din cauza colțului de stâncă de la cotitură.

— E adevărat, zise Guy spaimăntat, amintinduși de strigătele ascuțite pe cari le auzise adineori; dacă vor fi moarte?

Abatele și făcu semnul crucii, și acest gest simplu și din inimă, întări puțin pe tânărul lui tovarăș.

— Ah! șopti abatele, iată pălăria mea! Guy alergă, o ridică ca pe relicvă sfântă, o curăți cu batista și o înapoie profesorului său, care și-o puse cu îngrijire în cap.

Calul, îl urma liniștit, așa de blând, încât n'ai fi putut crede, cum se întâmplase, nu cu mult înainte, nenorocirea.

Trecuseră abia de locul unde abatele oprise întâi calul, când, dintre arbori, Guy zări o rochie închisă și o formă de corp, întins pe pământ.

— Dumnezeule, murmură el, întinzând mâna, și mai înainte ca abatele să-l fi putut reține, împins de o curiozitate temătoare, el dete fuga într'acolo.

Pe măsură ce se apropia, inima lui bătea mai puternic iar ochii se mieșorau.

Ajuns înaintea femeii care zăcea, cu fața în iarbă și brațele înainte ca pentru apărare, nemișcată, el rămase înlemnit, neîndrăznind să atingă corpul de jos turburat.

Abatele, care îndreptase oarecum trăsura, sosea și el, zicându-i măniat:

— Trăeste sau nu? Ridic-o! Haidel! Ce ai încercat așa Guy bolborosi:

— Nu... nu îndrăznesc.

Abatele legă strâns calul de un pom și se plecă spre femece:

— Acum ajută-mi... să o luăm ușor de aci. Pe urmă scoate-mi din sutană sticluta mică cu eter de acolo.

— Da... îndată, șopti Guy, scormonind prin buzunarele sutanei, fără să fie în stare să-și ia o clipă ochii de pe obrajii femeii, așa de delicați și de o culoare albă ca zăpada. Spaima arunca o nuanță albastruie, iar lângă gât, o piatră ascuțită ce o lovise, făcuse să picure puțin sânge.

— Iat-o! și Guy, întinse abatelui sticluta, pe care acesta o apropie de ea, sfătuind pe tovarășul lui să strige după ajutor.

Un tremur ușor sgudui corpul femeii.

Își revenea în simțiri, sângele începuse să-i coloreze obrajii, ochii căpătau din ce în ce strălucire.

Frica, o mai păstra totuși, distinctă în privire.

— Vă simțiți mai bine? Nu vi s'a

întâmpiat nimic rău? Guy, nu mai striga... ascultă... mi se pare că o voce răspunde.

— E sotul meu! zise tânăra femeie, foarte agitată. El se coborâse din trăsurică, și mă lăsase să o conduc eu singură la urcus.

Calul se sperie, luă vânt. Fui aruncată lângă un brad.

Un bărbat se vedea alergând, din toate puterile, înspăimântat și abia suflând de oboseală, cu ochii infri-coșați.

Cum o zări, o luă în brațe, o strânse nebunește, îmbrățișând-o înfiorat.

— Nu mi s'a întâmpiat nimic rău, dragul meu, — îi tot spunea răzând și plângând tânăra femeie, fiindcă domnii aceștia m'au ajutat.

— Ah! murmură bărbatul, cu lacrimi în ochi, câtă mulțumire vă datoresc, câtă mulțumire!

Și începu să plângă, îmbrățișându-l cu putere.

Abatele Moz înțelese că nu mai avea nimic de făcut. Salută, își luă elevul și iuțiră pași, fără să privească, fără să se facă că observă turburarea adâncă a tânărului, cadențând pașii, ca pentru o recăștigare a timpului pierdut, un — doi, — în tăcere!

Trad. de Ioan Totu

VEDENIE...

Când dorul te-apucă de frați,
Îi cauți cu gândul departe.
Azi gândul mă duce 'n Carpați,
La frați ce-așteaptă pe frați
S'aducă cu dânșii dreptate.

Și văd un convoi care duce,
În sunete triste de-aramă,
Un om fără viață, și-o cruce
Să-i pună la cap și să-l culce,
Lăsându-l în veci ca să doarmă.

Tot astfel acum când vor duce
Românii la moarte maghiarul,
Să 'ngroape cu dansul amarul,
Bațjocura, toată durerea,
Și mândrii să scrie pe cruce:
Străbuni, împlinitu-v'am vrerea!

George Brăgan

București - Ierusalim

NOTE DE CALATORIE

D 2

— V. MESTUGEAN —

— URMARE —

CAP. XXXVI

Spre Ierichon, Iordan și Marea Moartă

Mai departe, ajungem în dreptul unei fântâni unde se crede că ar fi poposit Apostolii și care, din această pricină, poartă denumirea de „Fântâna Apostolilor“.

Drumul e extrem de accidentat. Șoseaua, în general rău întreținută, e mărginită pe alocuri de prăpăstii. Un pas greșit al călătorilor ar face să ne prăvălim cu vehiculul cu tot în abis. Uneori ne pierdem prin adâncimile văilor, alte ori urcăm dealurile din culmea cărora observăm drumul șerpuitor ce se întinde pe coastele altor înălțimi și în fundul altor văi ce nu se mai isprăvesc și par a se întinde la infinit. Drumul e pustiu. Din când în când întâlnim câte un beduin care răfăcește prin aceste locuri deșerte, cu carabina în spinare, aruncând priviri piezișe călătorilor. La intervale mari, drumul se animază o clipă prin trecerea unei diligente plină de pelerini ruși, cari vin dinspre Iordan. Apoi, iarăși, ne învâluie tăcerea ce parcă se înalță majestos din munții și abisurile ce ne înconjoară.

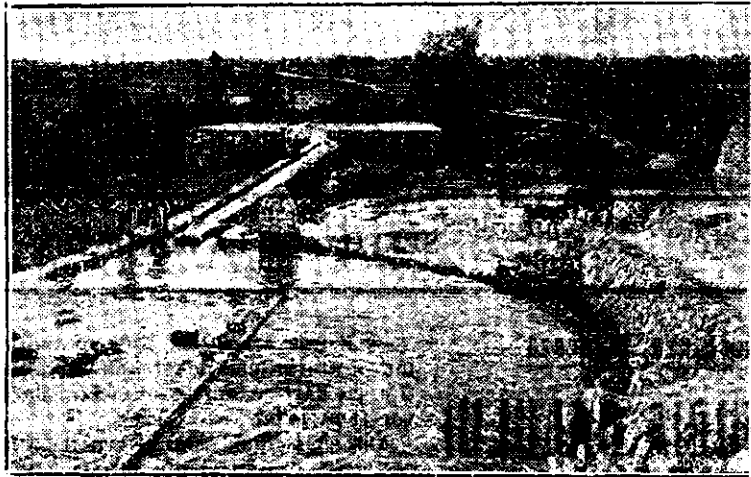
Drumul Ierichonului

După vreo două ore de drum, ne oprim în fața unui han unde ni se servește cafea. Hanul e plin de mutre suspecte. Atât hângiul cât și slugile poartă iatagane la brâu de frica beduinilor.

Un băiețuș de vreo paisprezece ani ne duce să vizităm un fel de magazin unde are de vânzare diferite arme vechi, răzătoare și alte obiecte de strânsură. Băiețușul poartă și el la brâu un iatagan foarte ascuțit și cu vârful îndoit.

Ajungem pe o înălțime de unde se vede în zare Marea Moartă sub aspectul unei țării albăstrii.

De pe această înălțime, pe partea stângă a drumului, pierdută într-o vale îngustă și stâncoasă, se vede mănăstirea grecească „Sf. Gheorghe“. Contemplând de departe mănăstirea

Fântâna lui Eliseu

aceasta te întrebi cum a fost cu putință construirea acestei clădiri care are mai mult aspectul unui tablou atârnat de un perete, reprezentând un fel de cuib de vultur lipit de stâncă. Drumul ce duce la mănăstire e un mister. De sigur că trebuie să fie ascuns prin boschetele de plante spinoase, mormanele de piatră și adâncimile săpate de torenți puternici, cari umple valea.

Mănăstirea aceasta, ascunsă în mijlocul naurei sălbatece și pustii, pare ceva mort. Nu se distinge de departe nici un suflu de viață.

Și cu toate acestea, în zidurile acesteia locuiește un număr de călugări închiși acolo ca într-o cetate. Beduinilor nici prin gând nu le-ar trece să devasteze mănăstirea care e inexpugnabilă ca un fort din timpurile vechi.

Tot în această vale se află numeroase văgăune unde locuiesc mai mulți ermiți. Se zice că numărul ermitilor era pe vremuri considerabil în aceste regiuni. Acum, însă, n-au mai rămas decât câțiva.

Coșul ni s-a dat ca să pot vedea pe unul măcar din acești filosofi cari, ocolind pe semenii lor, preferă să-și petreacă zilele într-o văgăună, neschimbând un cuvânt cu nimeni, hrănindu-se cu fructe sălbatice și cu ierburile din țina cea mai desăvârșită. Fără dorință, fără ambiții, fără ambiții și gloria și aurul și amorul, în asteptarea

morții, o altă viață viitoare, atât de asemănătoare cu viața lor de acum.

Cu cât ne apropiem de oraș cu atât încep a se ivi cerșetorii, cari, ieșind din văgăuni, te asurzesc cu vaietele și niilogirile lor și nu se depărtează, sfidând orice amenințare, până nu primesc o monedă.

Suntem pe coasta unui deal. Drumul e aproape impracticabil. Totuși înaintăm cu chiu cu vai. La picioarele noastre se întinde o câmpie imensă pe care se văd urmele vechiului Ierichon de pe vremea lui Isus. Ierichonul despre care se vorbește în Vechiul Testament se afla pe niște co-

ind mic de statură. Atunci, alergând înainte, se urcă pe un sicomor. Isus, ajungând în dreptul sicomorului, văzu pe Zacheu și-i zise: Zacheu dă-te jos căci azi trebuie să rămân în casa ta. De altfel, tot prin apropiere se află peștera unde Isus a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, peștere transformată acum în capelă.

Ierichonul, distrus în anul 70 în timpul asediului Ierusalimului, a fost reclădit de Adrian devenind un centru al religiei creștine. Mulți din episcopii Ierichonului au luat parte la conciliile bisericești din Nicia, Constantinopol și Lidda. Justinian zidi aici o biserică a „Maicii Domnului“ și un ospiciu pentru pelerini.

Dar, în urma invaziilor și năvălirilor barbare de mai târziu, nimic n'a rămas din toate acestea.

Ierichonul cel nou, clădit de cruciați, s'a redus și el la o îngrămădire de câteva colibe săracioase, locuite de vreo 2—300 beduini și câteva oteluri moderne, clădite în anii din urmă pentru vizitatorii Iordanului și Mării Moarte.

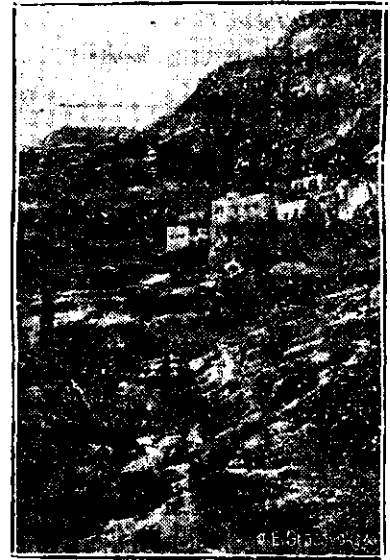
Ajungem în sat pe la orele 1 după amiază, pe o căldură tropicală. Pe cât e de plăcută și de răcoroasă clima la Ierusalim, cu atât e de cald la Ierichon, care se află, ce-i drept, la o adâncime de 250 metri sub nivelul Mediteranei.

line din apropiere unde se vede și acum „Fântâna lui Eliseu“. Săpăturile făcute aici în anii din urmă, au adus la iveală două șiruri de ziduri de împrejmuire și urmele unor construcții străine.

Aceasta este cetatea pe care a cucerit-o Iosua dela Cananei, ocolind zidurile și dărâmandu-le în sunetul trâmbitelor. Toți locuitorii au fost masacrați afară de Rahab. Cetatea fu arsă cu tot ce era întrânsa. Cuceritorii luară numai aurul și argintul și vasele de aramă și de fier și le puseră în tezaurul casei lui Iehova. Iosua blestemă în același timp pe acela care ar mai zidi cetatea Ierichonului.

Ierichonul din timpul romanilor era clădit în regiunea cea mai fertilă și mai plăcută a Palestinei, și era celebră prin grădinile-i încântătoare. Antoniu oferă Ierichonul Cleopatrei care, la rândul ei, îl vându lui Erod. Acesta transformă orașul în reședință de iarnă și-l înfrumusecă construind o arcă pentru carse de cai, un amfiteatru și un turn. Tot aici, Erod, cizând gray bolnav și simțindu-și sfârșitul, intenționa pe toți notabilii cu ordiul de a fi ucși după ce el regie, își va închide ochii, pentru ca astfel, moartea lui să fie o zi de doliu general.

În Ierichon a petrecut Isus o noapte în casa vameșului Zacheu în prețuia ultimei sale călătorii la Ierusalim. Pe când Isus trecea prin oraș, Zacheu căuta să-l vadă, dar nu putea de gloată în-

Mănăstirea Sf. Gheorghe

Tragem la otelul „Belie-Vue“ care nu lasă nimic de dorit. Otelul, pe lângă că e foarte curat și comod, e înconjurat de vaste grădini pline de pasări cântătoare.

Sezonul fiind înaintat, vasa sală a restaurantului e goală. Afară de noi, mai ocupă o masă un pictor italian cu soția sa. Alt nimic. Mâncărurile și vinurile sunt deasemenea foarte aplese. Te miri găsim în plin pustiu, în mijlocul unui sat miserabil de hidiui un colț cu totul europeanesc.

Antrenamentul e pe arab crescut, foarte manierat care face tot

Din ascunsul inimilor

— URMARE —

II.

În întunericul atelierului, pe care o lampă cu abatjour, îl lumina slab, Adrian era singur la Paris de mai bine de 15 zile, în care timp nouii căsătoriți făceau un scurt voiaj la sud — Adrian în seamă, nerăbdător, la șomotele străzii, sculându-se și reșezându-se, observând mereu pendula, ale cărei ace i se păreau că nu mai țin.

Ora însemnată trecuse; în mai multe rânduri, uruituri de trăsură îl făcuseră să alerge la fereastra, larg deschisă, însă în totdeauna în zadar.

În sfârșit, văzu o trăsură oprimându-se. Era cuprins de o emoție ciudată în care se amestecau bucuria de a-și revădea fratele care-i lipsise atâta, cu sila pentru străina ce-avea să vie... presimțire temătoare pentru zilele următoare.

Totuși, se grăbi să deschidă ușa coridorului și aștepta impasientat.

Ea fu cea dintâi care apărură îmbrăcată cu o mantilă albă, o mișcă veselă și elegantă, obrazul ei frumos, cu păr blond surzând deasupra unui buchet enorm de flori cu miros suav, și pe care mâinile ei îl strângeau.

Adrian tresări uimit, ne mai recunoscând de loc pe timida, prostă de odinioară, la care nici nu luase seamă, în timpul ceremoniei din mica biserică Neully.

Și, în viitor, când ar închide ochii, Charlotte îl va apărea mereu așa ca în această seară, veselă, cu florile răspânditoare de mirosul pătrunzător al foilor și florilor de sud, crescute sub razele puternice ale soarelui.

În vreme ce el sta nemiscat, ea se apropie, îl privi prietenește, întinzându-i buchetul.

Atunci, vocea veselă a lui George, se auzi, înainte ca Adrian să fi putut distinge pe fratele său:

— Ascultă, micule... iată ce ți-a adus ea cu tot dinadinsul anume pentru tine, din Nizza.

Și cum ea se apleca, întinzând obrazul și fixând pe tânăr, cu priviri iubitoare, pline de o neapuză dulceață, alcătuită de chemare lăcomă, dorită, Adrian trebui să o îmbrățișeze. El se reculese pe dată, prins de un fior, străns de cea mai puternică emoție senzuală ce simțise până atunci. O clipă, avu impresia, că brațele lui vor hântui acest corp ispititor... buzele lui tremurau... scoase un suspin neobservat.

De altminteri, exclamația lui George îl chemă imediat la realitate:

— Micule, hai să ne retragem fiecare la el.

Și cei doi frați, atât de uniți odinioară, se îmbrățișară fără ca nici o împărțire de gânduri să fi avut loc între ei.

Adrian rămase o clipă frupt în coridor, ne putând să mai ia ochii de la ușa care se închisese după el... ros de o puternică gelozie — brațele fratelui său înconjurând talia admirabilă a Charlotte-ii... gura lor împreunăându-se.

A doua zi și zilele următoare, trecură neînsemnate, preocupate de instalarea tânărului menaj, a diverselor amănunte pe care le necesită sosirea unei femei în apartamentul locuit de cei doi frați, singuri odinioară.

Adrian își recapătăse calmul, uitase impresia turburătoare a primei serii și, fără să părească în mod complet prevențiunile vechi contra Charlotte-ii, rămase în rezervă, studind-o cu un interes complex.

De altfel, departe de a suferi, cu își închipuise, de adorarea

lui Georges pentru tânăra femeie, Adrian nici nu se mai gândea, prins de o indulgență indiferentă, pentru el, văzându-l așa orbit, așa cucerit, așa înălțat cu totul de ea.

Până atunci nu o putuse judeca nici clasa: era inteligentă ori proastă, delicată ori rece, caracter stăpânitor ori supusă, cinstită ori perversă?

Încă din copilărie, lipsită de bucurii, părăsită îngrijirilor bonei, atât de neglijentă, în tinerețe, tratată aspru de tatăl ei, un om de valoare, dar care se îndoaia de paternitatea lui reală, Charlotte păstrase o timiditate, un mutism al sufletului absolut.

Începuse tocmai să se simtă mai liberă, sub influența iubitoare a soțului ei, om atât de simplu și încrezător, atribuind tuturor aceiași sinceritate ca și la el.

Adrien, din potrivă, observă lămurit, că cu cât străina se introducea mai mult între ei, cu atât, locul i se mărea, prezența ei era dorită, mai trebuincioasă. Și cu toate că Charlotte se impunea din zi în zi în gândul lui, îl cuprinsese totuși, de simțământ revoltă închinată de dușmănie contra ei.

Georges pleca din zori, reintorcându-se acasă doar câte două zile pe săptămână, fiindcă, pentru mărirea leii, primise să țină un curs de chimie industrială într-o școală mare profesională.

Adrien se deștepta târziu, și când se cobora, o și găsea pe Charlotte, cu pregătirile terminate, încărcată de flori, împărășind pretutindeni surâsul ei, sburdând cu veselie.

Pe urmă, se așeza într'un fotoliu, lângă Adrien ocupat cu pânza începută, și rămânea nemiscată, cu ochii fixi la tablou.

Sub această privire continuă, și atenție susținută, Adrien se simțea prins de o ardoare pentru lucru, cum nu avusese nicădată. În două luni, el produse 3 pânze admirabile, de un adevăr încântător, — din care una „Trandafiri din sud”, îi aduse cea mai semnificativă mențiune la salonul artistic.

Deși nu avea nici o noțiune de pictură, Charlotte în schimb se bucura de o judecată naturală, foarte sigură, și pe care o exercita cu o siguranță unică, prietenească, asupra lui Adrien.

Ea nu lăuda nici odată, critica însă adesea. Și tânărul pictor, nervos de obicei la cea mai mică observație, primea cu atenție zisele ei.

Tot ea își luă în grijă, tranșacțiile cu negustorii de tablouri, de care Adrien avea groază, fapt ce-l făcea să piardă orice ocazie binevenită.

Când revenea din oraș, scoțând din geanta ei, cu un aer de mister, un portofoliu rezervat anume socotelilor cu Adrien, și i întindea radioasă, palpândă, cu degetele tremurătoare, două trei bilete a 100 lei, strălucea de atâta fericire, încât nici n'auzea mulțumirile duioase pe care acesta le făcea, pentru drumurile oboseitoare, și pentru sforțările încercate.

Într-o zi, ea-i aduse triumfătoare, — o mare gazetă de dimineață unde, în darea de seamă a expoziției de tabouri, pânza lui Adrien era menționată cu elogii. Și cum, tânărul pictor o întreba de nu avusese cumva îndrăzneala să meargă să viziteze pe critic, ea minți cu țarie, susținând cu surâsul pe gură, că s'a mulțumit doar să-i scrie.

În intimitatea acestor clipe, ei rămănea în aparență foarte rezervați. Nici odată mâinile lor nu se atinseră: nici odată vre-o vorbă echivocă, nu fu pronunțată; veselia lor părea doar fraternă.

Astfel, că în orice minută, ar fi putut intra care străin ar fi vrut să li asculte conversația, fără să fie prins de cea mai neînsemnată hănuială.

Și totuși, unui observator bun, nu i-ar fi fost greu să prezică vremea apropiată în care femeia această avea să se dea lui cu totul... Se ghicea clar, că și el n'astepta de cât un gest, un semn... Și va asculta cu ochii închiși, cu rațiunea adormită, cu voința moartă.

Era o seară de Iulie. După o zi călduroasă din cale afară, un aer ușor și proaspăt străbătea, pătrunzând prin fereastra larg deschisă în atelier, ale cărui glastre cu flori răspândeau parfum din plin în jur-le.

Antoniu Sageret, socrul lui Georges, cinase în ziua aceea la el și în timp ce Charlotte și Adrien se izolară într-o extremitate a balconului, el vorbea cu ginerele său în atelier fumând amândoi, așezați comod în fotoliu larg, mulțumiți de a se fi găsit și de a putea filosofa la întâmplare ideile lor.

Această satisfacție nu o prea aveau deseori de când cu căsătoria lui Georges, fiindcă fostul director de școală, părea cu greutate Neully iar celălalt nătălnea în soția lui o rezistență absolută, a oricărei apropieri de vechea ei casă.

Și, cu toate că iubea din inimă pe moșneagul care-l educa, în calitate de tată mai mult ca de profesor, cu toate că admira spiritul său pătrunzător, știința lui vastă, înțelegea însă și sala Charlotte-ii de a se regăsi aproape de un om a-cărui

amărăciun brută o costase în nenumărate rânduri, cari o doleau personal și o ură în calitate de femeie, fiindcă orora pentru orice era feminin, constituia durerea sufletească a bătrânului atins crud prin căsătorie.

Cu drept deci, în acest moment, el și reluase subiectul neterminabil pentru el.

— Femeia este o ființă răufăcătoare; trebuie să ne păstrăm de această idee!... Orice cercare de constituire a societății, bazată pe alt țărâm, pe alte convingeri, e hotărâtă unei decadente emai mult ori mai puțin repede. Fina e un pericol, întocmai ca și orice forță destinată să rămăie înălțată... ca rasele numeroase de un grad mai mic de civilizație, ce ne amenință pe țărurile răurilor din Asia... ca toate puterile mari ale naturii pe care noi le supunem grație inteligenței și energiei noastre...

Georges obiectă simplu: — Pentru ce să nu-ți faci o aliată din ea?

— Pentru că e imposibil! natura ei, felul de a fi, se împotrivesc. Imensa greșală a timpurilor moderne este de a se fi închipuit în seama femeilor speranțe irealizabile.

Georges surâse, foarte liniștit: — Eu admit din partea-mă pe femeie, prietenă și tovarășă deopotrivă bărbatului, egală cu el.

Celălalt, cunoscând din nainte ideile ginerelei său, răspunde:

— Atunci, schimbă-i firea?!

— Care oricum, nu mi se pare deloc deosebită de a-noastră.

— În viață, vezi care pe femele agitându-se la fel?

— A! Dă-mi voie... recunosc că în prezent, principiile, tendințele, aspirațiunile bărbatului și femeiei sunt diferite cu totul.

— Atunci?.....

— Dar pretind, că toate acestea se petrec așa, din cauza educației deosebitoare ce li se dă.

Bătrânul făcu un gest de nerăbdare:

— El cu instrucția ce li se dă azi-țetelor; etc....

Georges îl întrerupse: — (Va urma).

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU
BOALE DE FEMEII
— SUB DIRECȚIA —

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar; șeful serv. de gynecologie
și spitalului Eloriei

SECTIE SEPARATA pentru BARBAȚI

(hemoroide, hernii, tumori, calcule
vesicale, stricturi uretrale, etc.)

Strada Sf. Ionia 8, în dosul Teatrului Național

— TELEFON 2 96 —

